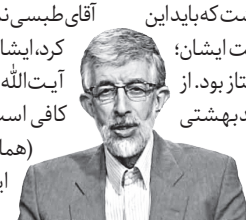

غلامعلی حداد عادل: آقای طبسی از یک جهت با شهید بهشتی شباهت داشت

آقای طبسی به لحاظ شخصیت چند خصوصیت داشت که باید این خصوصیت‌ها مورد توجه قرار بگیرد. نخست مدیریت ایشان؛ آیت‌الله واعظ طبسی در مدیریت بین روحانیون ممتاز بود. از یک جهت با شهید بهشتی شباهت داشت. در شهید بهشتی سرشت مدیریتی آشکار بود و در آقای طبسی هم سرشت مدیریتی آشکار بود، همه می‌دانستند با

آقای طبسی نمی‌شود در کارهای مملکت و آستان قدس رضوی شوخی کرد، ایشان در کار جدی بود. دوم به همت بلند ایشان برمی‌گشت؛ آیت‌الله واعظ طبسی از کارهای بزرگ هراس نداشت. فقط کافی است اقدام‌های صورت گرفته در آستان قدس رضوی را (همان اطراف حرم مطهر رضوی) در سال ۵۷ یا سال ۹۴ که ایشان از دنیا رفت مقایسه کرد. بدون اغراق می‌توانم

نگرش ژرف و روشن بینانه مرحوم واعظ طبسی به مسائل بین‌المللی

در دوران حیات آیت‌الله واعظ طبسی این افتخار را داشتم که هر بار برای زیارت مشرف می‌شدم از مصاحبت آن بزرگوار و راهنمایی‌ها و حمایت‌های ارزشمند ایشان

نکته‌ها

دکتر محمدجواد ظریف

ببینید، از اول انقلاب تا به امروز ۱۴ وزیر آمده و رفته‌اند اما در آستان قدس رضوی در ۳۷ سال یک مدیر دیدیم؛ این سبب شد آستان قدس رضوی در یک مسیر جلو برود، ممکن است آن مسیر عیب و اشکالاتی هم داشته باشد، اما بالاخره مثل بقیه دستگاه‌ها نشد که هر کسی می‌آید قلم عقو بر جرایم اعمال قبلی‌ها بکشد و همه چیز را پاک کند و همه کارها را نو شروع شود.

اسلامی ایران در بارگاه ملکوتی ثامن‌الائمه علیه‌السلام به‌میزبانی مرحوم آیت‌الله واعظ طبسی برگزار می‌شد. یکی از بزرگ‌ترین آرزوهایم تشرف به خادمی حضرت علی‌بن‌موسی‌الرضا علیه‌الافا التحیه‌والثنا بود. این افتخار در ابتدای مسئولیت وزارت با بزرگوار ی

بهره‌می‌گرفتم. نگرش ژرف و روشن بینانه آیت‌الله واعظ طبسی به مسائل جهانی و علاقه‌ایشان به رفع مشکلات بین‌المللی کشور در همه دیدارها نمایان بود. عنایت ایشان به وزارت امور خار چه را از گذشته نیز به‌یاد دارم که بسیاری از سال‌ها، سمینار سالانه سفرای جمهوری

گفتاری از حجت‌الاسلام والمسلمین علی‌اکبر ناطق‌نوری در بیان ویژگی‌های شخصیتی آیت‌الله واعظ طبسی

مدیری متدین و خداترس

و تندروی و کندروی نداشتند. در طول این مدت چپ‌هاروی کار آمدند، راست‌های تند آمدند، گاه‌زیر تهمت‌ها و فشارها به ایشان خیلی سخت گذشت، اما کالجبل‌الراسخ همواره راه خودشان را رفتند. بدون کوچک‌ترین انحراف، در هر چه اعتقاد داشتند ایستادگی کردند. اگر همه بد می‌گفتند یا تعریف می‌کردند، تأثیری بر ایشان و راهشان نداشت. این روحیه همان روحیه‌ای بود که به‌ویژه در کمیته‌های انقلاب اسلامی به‌ما کمک بسیاری کرد.

جالب این است زندگی شخصی ایشان نیز همین‌طور بود و با آنچه پیش از پیروزی انقلاب اسلامی داشتند هیچ تغییری نکرد. بعضی از دوستان نقل می‌کنند وقتی رهبر معظم انقلاب به منزل ایشان وارد شدند، خنده‌ای کردند و اتاقی را به همه نشان دادند و گفتند: «این همان اتاقی است که من و آقای واعظ طبسی و شهید هاشمی نژاد اینجا اعلامیه می‌نوشتیم». آن اتاق همان اتاق قبلی بود و هیچ فرقی نکرده بود.

مردم ما باید بدانند در وقف‌نامه‌های آستان قدس رضوی که بسیار دقیق و کامل تنظیم می‌شوند، درصدی به عنوان حق‌تولیت در نظر گرفته می‌شود که رقم کمی نیست و حق شرعی تولیت است. این نکته هم نگاشته‌نماید که حضرت آیت‌الله واعظ طبسی نایب‌التولیه نبودند، ایشان تولیت بودند. من خبر دارم که ایشان حتی یک ریال از حق‌تولیت شرعی حلال برای زندگی شخصی خودشان استفاده نکردند. البته شیطنت‌هایی همیشه علیه ایشان وجود داشت. همه آنچه به عنوان حق‌تولیت مربوط به ایشان بود، جمع شد و با همان پول صحن‌ها، کتابخانه‌ها ... ساخته شد.

گفتاری از دکتر احمد علوی، قائم‌مقام اسبق آستان قدس رضوی

انگیزه‌ای غیر از خدا و انجام تکلیف نداشت

بودند و اهتمام زیادی به آن داشتند. راه‌حل مشکلات اقتصادی کشور را احیای تولید و کمک به آن می‌دانستند به‌ویژه در زمینه‌های کشاورزی معتقد بودند حق رونق تولید داشته باشیم، چه در حوزه مصرف داخلی و چه در عرصه صادرات بسیاری از معضلات حل خواهد شد. ایشان اعتقاد داشتند کمک به مستضعفان به‌طور مقطعی و زودگذر اشکالی ندارد اما کارساز نیست بلکه آنچه می‌تواند برای قشر محروم و مستضعف کارساز باشد ایجاد زمینه اشتغال برای آن‌ها و فرزند آن‌هاست. بنابراین راه عبور از معضل و مشکل اقتصادی مملکت را در صنعتی به تولید و توسعه کارهای کشاورزی و صنعتی می‌دانستند.

باهمین تفکر به توسعه این کارها در آستان قدس رضوی پرداختند؛ به‌طوری‌که اکنون حدود۴هزار نفر به‌طور مستقیم مشغول به کار هستند و به‌صورت غیرمستقیم نیز ده‌ها هزار نفر که محصولات را به جاهای مختلف می‌برند، از تولیدات این آستان مقدس بهره‌مندند. در واقع اشغال ۴هزار نفر به تولید و توسعه کارهای ایشان و متأثر از همین نگاه ایجاد شد.

ویژگی دیگر آیت‌الله واعظ طبسی صلابت و استقامت بود. اگر با مشورت به نتیجه‌ای می‌رسیدند استقامت می‌کردند که کار با نتیجه‌قوی و عمیق ساخته شود. نمونه آن بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی است. وقتی ایجاد مؤسسه‌های پژوهشی مورد توجه نبود، ایشان این بنیاد را با حدود ۲۰۰ محقق جزوی و دانشگاهی بنیاد را ایجاد کردند. در گروه‌های مختلف تأسیس کردند. گروه قرآن که به ریاست مرحوم آیت‌الله واعظ‌زاده تشکیل شد، کتاب «المعجم فی قله لغه القرآن و سر بلاغه» را تألیف کردند که مورد توجه جهان اسلام قرار گرفت.

روح آیت‌الله واعظ طبسی شاد و یادشان گرمی باد.

همین‌طور در وقف برای روشنایی حرم مطهر رضوی، ساخت‌وساز رواق‌ها و صحن‌ها و به‌طور کلی توسعه حرم مطهر رضوی دقت داشتند که نمی‌شود نظر واقف را تغییر داد. از دیگر ویژگی‌های آیت‌الله واعظ طبسی صراحت بود. اگر احساس می‌کردند مطلبی را باید تذکر بدهند، به آن فرد یا مسئول یا سازمان، صریح تذکر می‌دادند. ایشان با همین صراحت جناح‌های مختلف را دعوت و با آن‌ها گفت‌وگو می‌کردند. اگر معتقد بودند جناح یا گروهی نباید کاری را انجام دهد، با صلابت برخورد می‌کردند. بدون هیچ تعارف و رودربایستی مطلب را منتقل می‌کردند و اگر رعایت نمی‌شد، برخورد می‌کردند.

در آستان قدس رضوی آن ویژگی‌هایی که از ایشان عرض کردم، خیلی مؤثر بود، به همین خاطر امروز می‌بینیم این آستان مقدس یک سازمان وقفی بی‌نظیر در جهان اسلام است. یکی از ویژگی‌های خاص ایشان مدیری‌تشان بود. چون سال‌ها در کنار ایشان بودم و مدیریت افراد دیگر را نیز می‌دیدم، گواهی می‌دهم پیش‌های عمیق و آینده‌نگری داشتند. چه در فعالیت‌های عمرانی آستان قدس رضوی، چه در امور فرهنگی حوزه، چه در بخش ساخت‌وساز و توسعه حرم مطهر رضوی، چه در موضوعات اجتماعی و چه در حوزه احیای موقوفات، نگاه عمیق و آینده‌نگری ایشان ویژه بود. به‌یاد دارم ایشان مدام به اطرافیان توصیه می‌کردند: «در کار عجله نکنید، این پروژه‌ای که قرار است انجام شود باید در جهان اسلام برای آیندگان بی‌نظیر باشد!». عمق‌نگری، آینده‌بینی و نیت‌واقفان را استخراج کنند. این کار پیش‌تر انجام نشده بود. نیت واقفان در ۲۵ فصل جمع‌بندی شد. آستان قدس رضوی نیز یک بودجه‌موقوفاتی غیر از بودجه عمومی تنظیم کرد که بر اساس نیت واقفان باید مصرف شود. برای نمونه وقف‌نامه‌ای برای فرش حرم مطهر رضوی وجود دارد یعنی باید درآمد آن املاک موقوفه برای تأمین فرش حرم مطهر رضوی هزینه‌شود. پس از نیت نیز متولی و ناظر را مشخص کردند.

در ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی برنامه‌ریزی در راستای توسعه حرم مطهر رضوی را شروع کردند. به من امر کردند یک فراخوان عمومی از همه مهندسان و مشاوران خاص بشود که درباره توسعه حرم مطهر رضوی و طرح اطراف آن نظرات خود را ارائه دهند.

یکی از ویژگی‌های تولیت فقید آستان قدس رضوی، اخلاص در کارها بود. من مکرر به ایشان پیشنهاد می‌کردم مصاحبه کنند، منعکس کنند، صحبت کنند، اما ایشان می‌گفتند: «هرگز؛ من این‌ها را انجام می‌دهم تا مردم استفاده کنند». هیچ انگیزه‌ای غیر از خدا و انجام تکلیف و وظیفه را مورد توجه قرار نمی‌دادند. ایشان برای میهمان احترام خاصی قائل بودند، کسانی که می‌آمدند ملاقات می‌کردند، نهایت احترام و ادب را داشتند و بسیار تکریم می‌شدند. یکی از خصایصی که من ۳۶-۳۵ سال در خدمت ایشان دیدم این بود که بسیار منضبط بودند و نظم خاصی در کارها داشتند؛ چه نظم در زندگی شخصی و چه انضباط اداری. آیت‌الله واعظ طبسی بسیار فقید بودند و دیگران را هم توصیه می‌کردند در خط رهبر معظم انقلاب و پشت سر ایشان گام بردارند و در این خط باشند. ایشان اساساً رمز پیروزی انقلاب اسلامی را حمایت و پیروی از رهبری، چه در زمان امام خمینی(ره) و چه در زمان رهبر معظم انقلاب می‌دانستند.

یکی از کارهای بسیار خوبی که آیت‌الله واعظ طبسی در سال‌های ۱۳۵۸ و ۱۳۵۹ انجام دادند، انتخاب هیئتی از استادان دانشگاه و حوزه بود تا همه وقف‌نامه‌های مربوط را قرائت و نیت واقفان را استخراج کنند. این کار پیش‌تر انجام نشده بود. نیت واقفان در ۲۵ فصل جمع‌بندی شد. آستان قدس رضوی نیز یک بودجه‌موقوفاتی غیر از بودجه عمومی تنظیم کرد که بر اساس نیت واقفان باید مصرف شود. برای نمونه وقف‌نامه‌ای برای فرش حرم مطهر رضوی وجود دارد یعنی باید درآمد آن املاک موقوفه برای تأمین فرش حرم مطهر رضوی هزینه‌شود. پس از نیت نیز متولی و ناظر را مشخص کردند.

دکتر سید احمد مؤذن علوی، قائم‌مقام اسبق آستان قدس رضوی و از مشاوران علمی دائره‌المعارف آستان قدس رضوی است. او در همه سال‌های حضورش در آستان قدس رضوی عهدمدار مسئولیت‌هایی بود که از سوی تولیت فقید آستان قدس رضوی به او اعطا شده بود.

دکتر علوی بیشتر از سه دهه در کنار آیت‌الله واعظ طبسی بوده است. او در این گفتار، به تجربه‌هایی اشاره کرده که در این دهه‌ها بدست آورده است.

حدود سال ۱۳۵۸ خورشیدی بود که آیت‌الله واعظ طبسی از من برای همکاری در آستان قدس رضوی دعوت و سه مسئولیت را پیشنهاد کردند؛ یکی مدیریت کتابخانه، یکی مدیریت فرهنگی و دیگری مدیریت روابط عمومی آستان قدس رضوی. من چون علاقه‌مند بودم بیشتر با مرحوم واعظ طبسی مرتبط باشم، حوزه روابط عمومی آستان قدس رضوی را انتخاب کردم که در آن زمان همه حوزه‌های مسئولیت زیر نظر ایشان راشامل می‌شد. من ۲۰ سال مدیرکل روابط عمومی آستان قدس رضوی بودم. پس از آن حدود پنج سال معاون اماکن متبرکه شدم و نزدیک ۹ سال نیز قائم‌مقام تولیت آستان قدس رضوی.

آیت‌الله واعظ طبسی از افرادی بودند که از دیرباز مبارزه علیه رژیم منفور پهلوی را شروع کرده بودند و چندین بار در زندان‌های این رژیم مورد شکنجه قرار گرفتند و با صلابت خاصی در راستای استقرار نظام مقدس اسلامی و ارزش‌های اسلامی مبارزه می‌کردند و از هم‌زمان رهبر معظم انقلاب و شهید هاشمی نژاد و بسیاری از مسئولان نظام بودند.

آیت‌الله واعظ طبسی شئون مختلفی داشتند؛ یک شأن ایشان تولیت عظمای آستان قدس رضوی بود که حضرت امام(ره) به ایشان سپردند و ایشان با نگاهی عمیق و آینده‌نگر این مسئولیت را پذیرفتند. آن زمان آستان قدس رضوی در زمینه‌های مختلف محدودیت داشت. فضای حرم مطهر رضوی در آن زمان حدود ۱۳۰هزار مترمربع بود که امروز به یک میلیون مترمربع رسیده است. تولیت فقید

از پیامبر صلی الله علیه و آله سؤال شد دوست داشتنی‌ترین مردم نزد خداوند کیست؟ فرمود: آن که برای مردم سودمندتر باشد.

برش

حتی یک ریال

از حق تولیت

شرعی حلال

برای زندگی

شخصی

خودشان

استفاده نکردند

من خبر دارم که ایشان حتی یک ریال از حق تولیت شرعی حلال برای زندگی شخصی خودشان استفاده نکردند. البته شیطنت‌هایی همیشه علیه ایشان وجود داشت. همه آنچه به عنوان حق تولیت مربوط به ایشان بود، جمع شد و با همان پول صحن‌ها، کتابخانه‌ها و... ساخته شد.